

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei _____ Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL 2023 METAIS TAIKOMO MINIMALIOJO DARBO UŽMOKESČIO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2023 metais taikomo minimaliojo darbo užmokesčio“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 97.1 papunkčio nuostatas (Skurdo mažinimas. Mažinsime pajamų nelygybę ir skurdą, numatydami atitinkamas kompleksines mokestines ir finansines priemones.) ir į Lietuvos Respublikos trišalės tarybos 2017 m. rugsėjo 21 d. ir 2022 m. rugsėjo 13 ir 27 d. rekomendacijas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 141 straipsnio 3 dalimi bei atsižvelgus į ekonominių prognozių neapibrėžtumą 2022 m. birželio 3 d. Vyriausybė paprašė Lietuvos Respublikos trišalės tarybos pateikti išvadą dėl minimalaus darbo užmokesčio ne iki 2022 m. birželio 15 d., kaip tai numatyta Darbo kodekse, bet tai padaryti iki rugsėjo 15 d.

Trišalės tarybos 2017 m. rugsėjo 21 d. posėdyje, siekiant depolitizuoti minimaliojo darbo užmokesčio dydžio nustatymą, buvo nutarta, kad minimaliojo darbo užmokesčio ir vidutinio darbo užmokesčio (toliau – VDU) santykis *neturi būti mažesnis kaip 45 proc. ir didesnis kaip 50 proc.*, jis turi atitikti ketvirtadalio didžiausią VDU ir minimaliosios mėnesinės algos (toliau – MMA) santykį turinčių Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybių narių vidurkį, kuris nustatomas pagal Europos Sąjungos statistikos tarybos paskutinių trejų metų skelbiamus duomenis. Lietuvos banko atstovas 2022 m. rugsėjo 13 d. pagal atnaujintas ekonominės raidos prognozes Trišalės tarybos posėdyje pristatė pagal 2017 m. rugsėjo 21 d. susitarimą apskaičiuotą 888 eurų dydžio MMA.

Trišalė taryba 2022 m. rugsėjo 13 d. posėdyje nepriėmė vieno sprendimo dėl MMA kėlimo nuo 2023 metų, nes šiuo klausimu buvo pateiktos skirtingos nuomonės: darbuotojų atstovai siūlė kelti 21,6 % arba iki 888 eurų, darbdavių atstovų nuomonės išsiskyrė tarpusavyje: vieni siūlė kelti palaipsniui po 10% , kiti - kelti iki 800 eurų, kartu iki 740 Eur didinant ir maksimaliai taikytiną neapmokestinamąjį pajamų dydį (toliau – NPD). Vyriausybės pozicija buvo siekti darbdavių ir profesinių sąjungų sutarimo ir pritarti socialinių partnerių sutartam dydžiui, jeigu toks būtų buvęs. 2022 m. rugsėjo 27 d. Trišalės tarybos posėdyje po pristatyto Vyriausybės kompromisinio pasiūlymo – nuo 2023 m. MMA didinti iki 840 eurų ir iki 625 eurų didinti NPD,

nutarta fiksuoti, kad darbdavių ir profesinių sąjungų organizacijų pozicijos dėl MMA dydžio 2023-iesiems metams, užfiksuotos 2022 m. rugsėjo 13 d. neeilinio Trišalės tarybos posėdžio protokole Nr. TTP-10, nepakito.

Nutarimo projektu siūloma 2023 metais taikyti 840 eurų MMA vietoj dabar nustatytos 730 eurų MMA (didinama 110 eurų, arba apie 15 proc.) ir 5,14 eurų minimalųjį valandinį atlygį vietoj dabar nustatyto 4,47 Eur (didinama 0,67 eurų, arba apie 15 proc.).

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SoDra) duomenimis, Lietuvoje 2022 m. liepos mėn. buvo apie 139,6 tūkst. darbuotojų, gaunančių MMA ir mažiau. Biudžetinėse įstaigose tokių darbuotojų buvo apie 18,2 tūkst. SoDros duomenimis, 2022 m. sausio mėn. – 21,8 tūkst., 2022 m. vasario mėn. – 23,6 tūkst., 2022 m. kovo mėn. – 20,2 tūkst., 2022 m. balandžio mėn. – 19,6 tūkst., 2022 m. gegužės mėn. – 18,4 tūkst., 2022 m. birželio mėn. – 17,6 tūkst.). Finansų ministerijos duomenimis Lietuvos Respublikos valstybės biudžete MMA padidinti reikėtų numatyti apie 37,6 mln. eurų.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 141 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Vyriausybė tvirtina MMA ir minimalųjį valandinį atlygį, atsižvelgdama į Trišalės tarybos rekomendaciją bei į šalies ūkio vystymosi rodiklius ir tendencijas.

Finansų ministerijos parengtame scenarijuje 2022–2025 m., kuris 2022 m. rugsėjo 12 d. viešai paskelbtas Finansų ministerijos interneto svetainėje, pažymima, kad Lietuvos ekonomikai artimiausiu metu ir toliau teks susidurti su neigiamomis netiesioginėmis Rusijos sukulto karo Ukrainoje pasekmėmis. Scenarijuje pateikti šie duomenys ir prognozės:

1. *Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokesčio šalies ūkyje.* Vidutinio darbo užmokesčio raida numatyta atsižvelgus į tendencijas darbo rinkoje, karą Ukrainoje. Šiomet daug veiksmų skatins darbo užmokesčio augimą šalyje. Tai stipri kvalifikuotų darbuotojų paklausa ir jų trūkumas, su kuriuo bent pusėje šalies ekonominių veiklų susiduria tiek privatusis, tiek viešasis sektorius. Nuo antrojo š. m. ketvirčio, lėtėjant ekonominiam aktyvumui, atlyginimų augimo pagreitis išblės: numatoma, kad 2022 m. darbo užmokesčio augimo tempas šalyje sieks 12 procentų, 2023 m. gali sulėtėti iki 8,1 proc., o vėlesniais vidutinio laikotarpio metais – iki 5,0 proc.

2. *Suderintas vartotojų kainų indeksas (vidutinis metinis).* Projektuojama, kad vidutinė metinė infliacija 2022 m. sudarys 17,8 procento, o 2023 m. infliacijos tempas sulėtės iki 6 proc. Infliacijos struktūroje didžiausią dalį (apie du trečdalius) sudarys aukštos energijos prekių kainos, kurioms žymų didinantį poveikį turi karas Ukrainoje. 2024–2025 m. laikantis prielaidos, kad energijos žaliavų kainos išliks stabilios, infliacijos tempas turėtų priartėti prie 2 proc..

3. *Nedarbo lygis.* Numatoma, kad 2023 m. užimtų gyventojų skaičius išliks stabilus, o nedarbo lygis padidės iki 6,8 proc. Vėlesniais vidutinio laikotarpio metais darbingo amžiaus gyventojų skaičius mažės dėl demografinių priežasčių ir neigiamai veiks darbuotojų pasiūlą ir užimtumo plėtrą. Nedarbo lygis taip pat mažės, tačiau dėl gana didelio ilgalaikių bedarbių skaičiaus išliks aukštesnis nei 6 proc.

4. *Bendrasis vidaus produktas (toliau – BVP).* Remiantis ekonominio aktyvumo ir išorės aplinkos prielaidomis pagal Europos Komisijos liepos mėn. prognozes, šiemet Lietuvos BVP galėtų augti 1,6 proc., 2023 m. – 1,4 proc., o 2024–2025 m. – po 3 proc. per metus.

5. *Darbo našumas (BVP palyginamosiomis kainomis vienam užimtam gyventojui).* Šiomet darbo našumo pokytis bus 0,6 proc., o 2023 m. sieks 1,4 proc. Vėlesniais vidutinio laikotarpio metais darbo našumas sudarys 3,3 ir 3,4 procentus.

Nutarimo projekto tikslas – padidinti MMA ir darbuotojų, gaunančių mažiausią darbo užmokestį, pajamas.

Priėmus nutarimą, bus padidintas MMA ir minimalus valandinis atlygis, todėl turės būti keičiamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas, siekiant, kad ir pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų minimaliosios ribos, nurodomos pareiginės algos baziniais dydžiais, atitiktų šalies ūkio darbo užmokesčio augimo tempą.

Nutarimo projektas 2022 m. rugsėjo 28 d. buvo pateiktas išvadoms gauti Finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, darbdavių ir darbuotojų atstovams. Išvadų nepateikė Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija, Lietuvos profesinė sąjunga „Sandrauga“, Asociacija „Investuotojų forumas“, Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai.

Išvadas pateikė Finansų ministerija (Nutarimo projektui pritaria), Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“ (Nutarimo projektui pritaria), Lietuvos verslo konfederacija (Nutarimo projektui nepritaria ir atkreipė dėmesį į ekonomikos neapibrėžtumą šiuo laikotarpiu ir pasiūlė MMA kitais metais didinti dalimis, nuo 2023 m. sausio 1 d. didinti iki 798,97 eurų ir atsižvelgus į prognozes nuo 2023 m. birželio 1 d. – iki 887,74 eurų), Lietuvos pramonininkų konfederacija (Nutarimo projektui nepritaria ir mano, kad šiuo didelės infliacijos ir energetikos krizės laikotarpiu didinimas iki 840 eurų yra itin didelis ir neigiamai paveiks konkurencingumą. Pasiūlė MMA didinti iki 800 eurų kartu didinant iki 740 eurų NPD), Lietuvos savivaldybių asociacija (Nutarimo projektui pritaria), Ekonomikos ir inovacijų ministerija (pritaria Nutarimo projekto tikslui bei siūlomam MMA dydžiui, tačiau kartu atkreipia dėmesį į didelį ekonomikos neapibrėžtumą, spartaus MMA didinimo rizikas).

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, atsižvelgdama į nepritarimo motyvus, pažymi, kad, nustatant MMA 2023 metams, buvo bandoma surasti kompromisą, kad MMA dydis „į rankas“ būtų ne mažesnis nei prognozuojama 2023 metų skurdo rizikos riba, kad nedidėtų skurdas ir nelygybė Lietuvoje, taip pat atsižvelgta į šalies ūkio vystymosi rodiklius bei tendencijas, nurodytus šiame rašte, o taip pat, buvo organizuotas 2022 m. rugsėjo 13 d. papildomas neeilinis Trišalės tarybos posėdis dėl MMA 2023 metais, bei 2022 m. rugsėjo 27 d. pristatytas Vyriausybės kompromisinis pasiūlymas dėl MMA 840 eurų dydžio bei NPD 625 eurų dydžio.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Nutarimo projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja Viktorija Trachimovič (tel. 8 658 59 646, el. p. viktorija.trachimovic@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas;
2. Derinimo pažyma, 3 lapai;
3. Suinteresuotų institucijų išvados, 8 lapai;
4. Trišalės tarybos 2022 m. rugsėjo 13 d. protokolo Nr. TTP-10 išrašas, 1 lapas;
5. Trišalės tarybos 2022 m. rugsėjo 27 d. protokolo Nr. TTP-11 išrašas, 1 lapas.

Ministrė

Monika Navickienė

Viktorija Trachimovič, tel. 8 658 59 646, el. p. viktorija.trachimovic@socmin.lt